

Облік і оподаткування

УДК 657

Копитько Тетяна Юріївна

магістрант

Університету банківської справи

Копытько Татьяна Юрьевна

магистрант

Университета банковского дела

Korytko Tetiana

Undergraduate of the

University of Banking

Підвисоцька Людмила Ярославівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри облікових технологій і оподаткування

Університет банківської справи

Подвысоцкая Людмила Ярославовна

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры учетных технологий и налогообложения

Университет банковского дела

Pidvysotska Lyudmyla

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of Accounting Technology and Taxation

University of Banking

ORCID: 0000-0001-5287-3805

**ОРЕНДА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ТА
ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД**

АРЕНДА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ: МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРАКТИКА И ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ ОПЫТ

FIXED ASSETS RENTAL: INTERNATIONAL PRACTICE AND DOMESTIC EXPERIENCE

***Анотація.** В статті досліджено питання щодо операцій оренди основних засобів, посилаючись на міжнародну практику та набутий вітчизняний досвід суб'єктів господарювання. Проаналізовано нормативно законодавчі положення щодо операцій оренди основних засобів у міжнародній площині та на національному рівні. Виокремлено суттєві відмінності практик згідно ПСБО 14 «Оренда», МСБО 16 «Оренда» у порівнянні із стандартом МСБО 17 «Оренда». Висвітлено питання обліку операцій оренди основних засобів для операційної та фінансової оренди у орендаря та орендодавці. Розкрито принциповість зміни положень обліку оренди у практичній діяльності. Визначено важливість економічної складової та комерційної функції управління операціями оренди.*

***Ключові слова:** оренда, орендна операція, основні засоби, орендар, орендодавець, операційна оренда, фінансова оренда, П(с)БО, МСФЗ, облік.*

***Аннотация:** В статье исследованы вопросы по операциям аренды основных средств, ссылаясь на международную практику и приобретенный отечественный опыт субъектов хозяйствования. Проанализированы нормативно законодательные положения по операциям аренды основных средств в международной плоскости и на национальном уровне. Выделены существенные различия практик согласно НСБУ 14 «Аренда», МСБУ 16 «Аренда» по сравнению со стандартом МСФО 17 «Аренда». Освещены вопросы учета операций аренды основных средств для операционной и финансовой аренды у арендатора и арендодателя. Раскрыто принципиальность изменения положений учета*

аренды в практической деятельности. Определены важность экономической составляющей и коммерческой функции управления операциями аренды.

Ключевые слова: аренда, арендная операция, основные средства, арендатор, арендодатель, операционная аренда, финансовая аренда, П (С) БУ, МСФО, учет.

Summary. The article examines the issue of fixed assets lease transactions, referring to international practice and the gained domestic experience of business entities. The normative legal provisions on lease of fixed assets in the international arena and at the national level are analyzed. Significant differences in practices under IAS 14 Leases and IAS 16 Leases compared to IAS 17 Leases have been identified. The issue of accounting for lease of fixed assets for operating and financial lease from the lessee and the lessor is covered. The principle of changing the provisions of rent accounting in practice is revealed. The importance of the economic component and the commercial function of leasing operations management is determined.

Key words: lease, lease transaction, fixed assets, lessee, lessor, operating lease, financial lease, UAS, IFRS, accounting.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації та розвитку міжнародних економічних відносин національні системи господарювання все активніше переходять на міжнародні стандарти фінансової звітності при розкритті інформації у фінансовій звітності. Сьогодні в Україні Так, в Україні операції проводяться і згідно національних положень і стандартів, і за міжнародними стандартами. В ЄС, наприклад, діють міжнародні стандарти обліку і звітності, проте в врахування певних норм, прийнятих в ЄС. Через подвійність систем регулювання господарської діяльності виникають проблеми щодо розуміння правил, процедур та методів

управління, обліку і звітування. Через це, питання оренди основних засобів наразі є особливо актуальними для вивчення та аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо принципів оренди основних засобів, визначення поняття основних засобів, істотних умов їх визнання та порядку оцінки висвітлені в працях багатьох вчених. Було досліджено роботи таких науковців як: Овчиннікова О. О. [1]; Лучко М. Р. [2]; Горбачова Л. В. [3] та ін.. Незважаючи на певну ступінь вивченості питання обліку та відображення в звітності орендних операцій, в умовах економічних перетворень, що відбуваються в Україні залишається ще багато невирішених завдань в частині нормативно-правового та бухгалтерського регулювання операцій за договорами оренди. Також, у січні 2016 року було опубліковано МСФЗ 16 «Оренда», який набрав чинності з 01 січня 2019 року. «Новий» стандарт впливає на фінансову звітність багатьох підприємств, які раніше керувалися МСБО 17 «Оренда».

Формулювання цілей статті. Метою наукової статті є дослідження економічної природи та теоретичних аспектів обліку операцій з оренди, розробки науково обґрунтованих методологічних і практичних рекомендацій з обліку орендних операцій виходячи з міжнародної практики та імплементації такого досвіду у вітчизняну площину.

Виклад основного матеріалу. У більшості господарюючих суб'єктів виникає необхідність в сучасних та модернізованих засобах виробництва, рухомому та нерухомому майні для здійснення своєї підприємницької діяльності. Придбання даних активів у власність вимагає одноразового виведення з обігу суттєвої суми коштів. Тимчасові труднощі можливо подолати за рахунок оренди необхідного майна. Таким чином, орендні відносини в процесі еволюції права власності та права володіння і використання перетворили звичайну оренду в сукупність економічних відносин з характерними ознаками.

Незважаючи на активний розвиток операцій з оренди в Україні, багато проблем пов'язано з правовим регулюванням і порядком відображення в бухгалтерському обліку та у фінансовій звітності операцій з оренди. Численність нормативних документів, а також відмінності в порядку обліку та поданні у звітності орендних операцій, які виникають у ході аналізу вітчизняної системи обліку до вимог міжнародних стандартів, перешкоджають розвитку орендних відносин в Україні, сприяють їх нестабільності і вразливості. Що в свою чергу, гальмує процес інтеграції українського бізнесу в світову економіку. У результаті чого виникає необхідність у значних перетвореннях української практики обліку даних операцій, яка обумовлена економічними процесами, пов'язаними з розвитком ринкових відносин.

Основними документами, які регулюють відносини з оренди між суб'єктами в Україні є Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України. Також передбачено велику кількість нормативно-правових документів щодо окремих видів оренди, таких як Закон України «Про оренду державного та комунального майна», Закон України «Про фінансовий лізинг» та інші.

Правове регулювання обліку орендних операцій в Україні здійснюється в залежності від обраних підприємством стандартів ведення та складання фінансової звітності, а саме відповідно до вимог П(С)БО або МСФЗ, оскільки обидва пакети стандартів мають однакову юридичну силу залежно від характеристик суб'єкта господарювання. Законодавчо-нормативні документи щодо обліку орендних операцій наведемо у таблиці 1 [4; 5; 6; 7; 8; 9].

Таблиця 1

Законодавчо-нормативні документи щодо обліку орендних операцій

Суб'єкти господарювання, які складають фінансову звітність відповідно до П(С)БО	Суб'єкти господарювання, які складають фінансову звітність відповідно до МСФЗ
Закон №996-XIV, визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.	
П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», визначаються мета, склад і принципи складання фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.	МСБО 1 «Подання фінансової звітності», визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення її зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання. Він установлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту.
П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», визначається порядок виправлення помилок, внесення та розкриття інших змін у фінансовій звітності.	МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», визначені критерії до обрання та змінювання облікових політик разом з обліковим підходом та розкриттям інформації про зміни в облікових політиках, зміни в облікових оцінках та виправлення помилок.
П(С)БО 14 «Оренда», визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про оренду необоротних активів та її розкриття у фінансовій звітності.	МСФЗ 16 «Оренда», встановлює принципи визнання, оцінки, подання оренди та розкриття інформації про неї. Мета МСФЗ 16 «Оренда» полягає у тому, щоб забезпечити надання орендарями та орендодавцями доречної інформації у такий спосіб, щоб ці операції були подані достовірно. На основі цієї інформації користувачі фінансової звітності можуть оцінити вплив оренди на фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання. Застосовуючи даний стандарт, суб'єкт господарювання має брати до уваги всі умови та терміни договорів та всі відповідні факти й обставини. Суб'єкт

	господарювання застосовує даний стандарт послідовно й узгоджено до договорів з подібними характеристиками та за подібних обставин.
Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.	
Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, яке затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 №88, встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської та іншої звітності, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку, підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями (крім банків) незалежно від форм власності, установ та організацій, основна діяльність яких фінансується за рахунок коштів бюджету.	
Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, яке затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879, визначає порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів та застосовується юридичними особами, створеними відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності	

Операції з оренди здійснюються на договірній основі. Договором оренди визначається вартість майна, термін (строк) оренди, розміри і порядок нарахування та перерахування плати за користування - орендної плати. Сторонами договору є орендодавець (наймодавець) і орендар (наймач).

Найчастіше, об'єктом оренди виступають основні засоби. За Міжнародним стандартом обліку основних засобів (МСБО) 16 «Основні засоби», основні засоби – це матеріальні об'єкти, які утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.

На національному рівні основні засоби визначені П(С)БО 7 «Основні засоби». Згідно цих положень основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» визначає методологічні основи формування в обліку інформації з оренди основних засобів та розкриття інформації у звітності за такими активами [8]. У І хоча з 2019 року цей стандарт уже не відповідає новому МСФЗ 16, усе одно суб'єкти господарювання, які складають фінансову звітність відповідно до національних стандартів, продовжують керуватися П(С)БО 14. Облік в Україні розподіляє оренду на фінансову (за певними ознаками) та операційну (як ту, що не визнається фінансовою).

Раніше міжнародними стандартами обліку було передбачено аналогічний розподіл. У п. 4 П(С)БО 14 фінансову оренду визначено як оренду, що передбачає передачу орендареві всіх ризиків і вигід, пов'язаних із правом користування та володіння активом. При цьому, існують і міжнародні стандарти, що регулюють операції з обліку оренди основних засобів. Все частіше на практиці підприємства звертаються саме до міжнародних стандартів обліку. Вони містять суттєві положення, що постійно вдосконалюються та їх зручно використовувати у вирішенні облікових ситуацій. Так, за МСФЗ визнання оренди фінансовою не залежить безпосередньо від того, як її класифіковано в договорі. Це зазначено в п. 63 МСФЗ 16, а раніше аналогічну норму містив п. 10 МСБО 17. Згідно із зазначеними нормами, чи є оренда фінансовою або операційною, залежить від сутності операції, а не від форми договору.

Зупинимось детальніше на дослідженні питань обліку орендних операцій за міжнародними стандартами.

Раніше орендні операції проводились за нормами МСБО 17. Цей стандарт визначає вказівки щодо визнання та подальшого розкриття вимог щодо оренди. У 2019 році відбулись суттєві корегування порядку обліку операцій оренди і на сьогодні як актуальні діють положення МСФЗ 16 «Оренда». Цей стандарт встановлює принципи визнання, оцінки, подання оренди та розкриття інформації про неї. На основі цієї інформації користувачі фінансової звітності можуть оцінити вплив оренди на фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання.

Різниця між МСБО 17 та МСФЗ 16 широко обговорювана серед спеціалістів та показує дійсну принципову відмінність підходів до справи оренди при зміні трактування положень та підходів до визнання та оцінки [10]. Розробка МСФЗ 16 стала прикладом того, що більш точна інформація може бути представлена користувачам фінансової звітності за допомогою уточнення норм і положень. Розгляньмо ключові відмінності в обліку оренди відповідно до чинного МСБО 17 «Оренда» та П(С)БО 14 «Оренда», а також особливості МСФЗ 16 «Оренда» та порівняймо його з МСБО 17 «Оренда». У таблиці 2 представлено порівняння ПСБО 14 «Оренда» та МСФЗ 16 «Оренда» [8; 9].

Таблиця 2

Порівняння положень ПСБО 14 «Оренда» та МСФЗ 16 «Оренда»

Суттєві положення ПСБО 14 «Оренда»	Суттєві положення МСФЗ 16 «Оренда»
ПСБО 14 «Оренда» з операційної оренди вимагає враховувати орендований об'єкт на позабалансовому рахунку за вартістю, визначеною в договорі.	МСФЗ 16 такого вимоги не виставляє. Стандартом потрібно визнання активу як право користування об'єктом оренди та зобов'язання по оренді.

ПСБО 14 «Оренда» не вимагає розкриття інформації продажу майна з подальшою його орендою.	МСФЗ 16 окремо визначає, що потрібно обов'язкове опис істотних умов договору оренди та умови продажу майна з подальшою його орендою.
ПСБО 14 «Оренда». Різниця між сумою мінімальних орендних платежів та вартістю об'єкта фінансової оренди, за якою він був відображений у бухгалтерському обліку орендаря на початку строку фінансової оренди, є фінансовими витратами орендаря. Належна за користування об'єктом операційної оренди плата визнається витратами згідно з Положенням (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" на прямолінійній основі протягом строку оренди або з урахуванням способу одержання економічних вигод, пов'язаних з використанням об'єкта операційної оренди.	МСФЗ 16 визначає відображення операційних витрат з оренди як сума амортизації права користування і фінансових витрат у вигляді нарахованих відсотків.

МСФО 16 було прийнято в сучасній редакції з метою вдосконалення положень МСФО 17. Практика змін стала досить успішною. Так, можна встановити суттєві практичні відмінності в врахуванням змін, що відбулись у положеннях МСФО 16. У таблиці 3 представлено порівняння МСБО 17 «Оренда» та МСФЗ 16 «Оренда» [9; 11].

Таблиця 3

Порівняння положень МСБО 17 «Оренда» та МСФЗ 16 «Оренда»

МСФЗ 16 «Оренда»	МСБО 17 «Оренда»
Визначення поняття	
Оренда – це операція, в якій було ідентифіковано активи, за який орендар отримує практично всі економічні вигоди та визначений спосіб використання активу	Оренда - угода, за якою орендарю надається право використовувати об'єкт оренди протягом обумовленого терміну в обмін на орендні платежі на користь орендодавця
Передача прав на оренду	
Право контролювати використання ідентифікованого активу: отримувати практично всі економічні вигоди від використання ідентифікованого активу; безумовне право визначати спосіб	Право власності в кінцевому підсумку може як передаватися, так і не передаватися. Право надається протягом певного періоду в обмін на відшкодування

використання ідентифікованого активу. Право надається протягом певного періоду в обмін на відшкодування	протягом узгодженого періоду часу в обмін на платіж або ряд платежів
Класифікація оренди	
В основі класифікації лежить право контролювати використання активу	В основі класифікації оренди лежить розподіл ризиків і вигод, пов'язаних з володінням активом
Облік в орендаря	
Визнається актив і зобов'язання на основі дисконтованих платежів, які необхідно здійснити за договором оренди, з урахуванням терміну оренди, що визначається відповідно до нового стандарту	Фінансова оренда: як актив і зобов'язання в оцінці за справедливою вартістю або за поточною вартістю мінімальних орендних платежів, якщо вона менше справедливої вартості. Операційна оренда: орендні платежі враховуються і визнаються у звіті про прибутки та збитки як витрати протягом строку оренди в міру їх виникнення
Облік в орендодавця	
Для угод з фінансування або продажу в бухгалтерському балансі відображається дебіторська заборгованість по оренді і залишкова частка орендаря в активі	На початку терміну оренди орендодавець списує вартість зданого в оренду майна і визнає в складі активів дебіторську заборгованість Активи, передані в оренду, залишаються на балансі орендодавця, протягом періоду оренди по них нараховується амортизація

МСФЗ 16 включає суттєві аспекти, що дозволяють компаніям визначити, чи є договір договором оренди, договором про надання послуг або їх поєднанням. Згідно з новим стандартом з обліку оренди підхід до врахування у орендаря щодо двох компонентів в договорі зміниться, тому що оренда повинна буде відображатися в складі бухгалтерського балансу за винятком короткострокової оренди і оренди малоцінних активів.

Вимоги МСФЗ 16 з розділення орендних компонентів і компонентів, які не є орендою, і розподілу відшкодування за окремими компонентами вимагають від керівництва застосування професійного судження при виявленні таких компонентів і застосуванні оцінок для визначення окремих оцінок.

«Новий» стандарт, за очікуваннями експертів, в подальшому призведе до збільшення активів і пасивів в бухгалтерському балансі, а також до змін в поданні даних в звіті про прибутки і збитки і про рух

грошових коштів. Орендні витрати за МСФЗ 16 замінені амортизацією і процентними витратами в звіті про прибутки і збитки (аналогічно відображенню фінансової оренди). Це призвело до визнання орендних витрат на початковому етапі оренди, що для деяких означає зниження доходів і зменшення власного капіталу безпосередньо після початку оренди в порівнянні з даними за обліку операційної оренди, як було раніше.

«Новий» стандарт впливає на найбільш широко використовувані фінансові коефіцієнти і показники діяльності, такі як співвідношення власного і позикового капіталу, коефіцієнт покриття, оборотність активів, відсоткове покриття, ЕВІТ, операційний прибуток, чистий дохід, чистий прибуток на акцію, дохід на вкладений капітал, прибутковість капіталу і потоки грошових коштів від операційної діяльності. Однак деякі показники діяльності, такі як операційний прибуток, ЕВІТ, ЕВІТДА і потоки грошових коштів від операційної діяльності, що відображаються в звітності, покращуються без будь-яких змін у відповідних потоках грошових коштів або комерційної діяльності.

Оренда являє собою важливе і широко використовується фінансове рішення. Її застосування дозволяє компаніям отримувати доступ до майна та обладнання та використовувати його без значного відтоку грошових коштів на початковому етапі. Вона також забезпечує гнучкість і дозволяє орендарям вирішувати питання амортизації та управління ризиком ліквідаційної вартості. Таким чином, вирішення питань адаптованого нормативного забезпечення операцій оренди в обліку та звітності має надзвичайне важливе значення правильної оцінки ефективного використання основних засобів в підприємницькій діяльності.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, можемо говорити про те, що оренда основних засобів є актуальним питанням, проте недостатньо

врегульованим в нормативному та управлінському аспектах. Так, маємо сказати, що використання і національних, і міжнародних стандартів операціях оренди основних засобів створює додаткову складність у розумінні норм і положень щодо порядку оформлення, обліку та звітування за цими операціями.

Вважаємо за необхідне перейти на міжнародні стандарти в напрямі регулювання орендних операцій основних засобів. Це допоможе інтенсифікувати роботу підприємництва в частині передачі основних засобів в оренду, створить додаткові доходи та напрями взаємодії між економічними суб'єктами.

Правила, норми та термінологія мають бути зрозумілими, єдиними, орієнтованим на захист сторін. Економічний аспект такого регулювання має нести комерційну спрямованість, а не тільки закривати юридичні питання. З часом при правильному управлінні орендні операції зможуть надати основним засобам бути більш ліквідними, ефективними та рентабельними.

Література

1. Овчіннікова О. О. Відмінності обліку та звітності оренди за МСБО 17 та за П(С)БО 14 «Оренда». URL: <https://www.sworld.com.ua/konfer38/458.pdf>
2. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
3. Горбачова Л. В. Облік основних засобів: вітчизняний і зарубіжний досвід. URL: <file:///C:/Users/Marina/Downloads/5486Текст%20статті-11016-2-10-20180611.pdf>

4. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) Подання фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>.
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8) Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text
8. ПБО 14 «Оренда». URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100009271-pbo-14-orenda>
9. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS16-ukr_AH-compressed-1.pdf
10. Ключова різниця - МСБО 17 проти МСФЗ 16. URL: <https://uk.bccrwp.org/compare/difference-between-ias-17-and-ifrs-16/>
11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 17 «Оренда». URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_018
12. Отличия отдельных норм ПСБУ и МСФО. URL: <https://seya.com.ua/informatsiia/7-otlichiya-otdel-nykh-norm-psbu-i-msfo>
13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

References

1. Ovchinnikova O.O. Differences in accounting and reporting of rent under IAS 17 and P (S) BU 14 "Lease". URL: <https://www.sworld.com.ua/konfer38/458.pdf>
2. Luchko M.R., Benko I.D. Accounting and financial reporting according to international standards / M.R. Luchko, I.D. Benko. Ternopil: Econ. opinion of TNEU, 2016. 360 p.
3. Gorbachev L.V. Accounting for fixed assets: domestic and foreign experience. URL: <file:///C:/Users/Marina/Downloads/5486Text%20statti-11016-2-10-20180611.pdf>
4. On approval of the National Regulation (standard) of accounting 1 "General requirements for financial reporting". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
5. International Accounting Standard 1 (IAS 1) Presentation of Financial Statements. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text
6. Regulation (standard) of accounting 6 "Correction of errors and changes in financial statements". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>.
7. International Accounting Standard 8 (IAS 8) Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text.
8. PBO 14 "Rent". URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100009271-pbo-14-orenda>.
9. International Standard on Financial Reporting 16. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS16-ukr_AH-compressed-1.pdf
10. The key difference is IAS 17 vs. IFRS 16. URL: <https://en.bccrwp.org/compare/difference-between-ias-17-and-ifrs-16/>
11. International Accounting Standard 17 "Leases". URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_018

12. Differences between separate norms of PSBU and IFRS. URL: <https://seya.com.ua/informatsiia/7-otlichiya-otdel-nykh-norm-psbu-i-msfo>
13. Tax Code of Ukraine dated 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
14. Regulation (standard) of accounting 7 "Fixed assets". Approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine of April 27, 2000 № 92. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>